

Secretaris: Hazelaarlaan 13
1214 LK Hilversum
e-mail: info@albertusperk.nl

Gemeente Hilversum
t.a.v. Team Omgevingsvisie
Postbus 9900
1201 GM Hilversum

Hilversum, 4 april 2023.

Betreft: Zienswijze Omgevingsvisie Hilversum 2040

Geachte Raad,

De Hilversumse Historische Kring *Albertus Perk* heeft met belangstelling kennis genomen van uw Ontwerp-Omgevingsvisie.

Bij deze ontvangt u onze **zienswijze** hierover.

Wij gaan uit van de doelstellingen van 'Albertus Perk' die mede **onze visie op Hilversum** bepalen:

Hilversumse Historische Kring *Albertus Perk*

- Bevorderen en verbreiden van de kennis over de geschiedenis van Hilversum.
- Beschermen en bewaken van de cultuurhistorische en karakteristieke waarden van Hilversum.
- Bevorderen van het behoud van relevant bronnenmateriaal.
- De zorg voor ons Hilversumse culturele erfgoed is een basistaak en van toepassing op velerlei (nieuwe) ontwikkelingen.

Vanuit deze visie geven wij onze zienswijze weer op uw Ontwerp-Omgevingsvisie:

IDENTITEIT VAN HILVERSUM Deze is in de loop van de 600-jarige geschiedenis gevormd. Deze geschiedenis geeft u wel weer, maar er wordt geen verbinding gemaakt met de nog bestaande waardevolle restanten uit het Hilversumse verleden. Monumenten zijn daarbij primaire aandenkens. Ze maken deel uit van ons collectieve bewustzijn en beleving. Aandenkens die ons als Hilversummers samenbindt, nu en ook in 2040. Wij achten het een groot gemis dat in uw Ontwerp-Omgevingsvisie geen sprake is van werken met, uitbouwen van, behouden van en versterken van deze Hilversumse erfgoedaspecten.

ERFGOED Deze wordt (pag. 42) als Hilversumse waarde op de allerlaagste, **plaats 30** gezet! Wij achten dit niet acceptabel. De gemeente blijkt erfgoed zo niet serieus te nemen. Erfgoed verdient een veel hogere plaats. 'Albertus Perk' verzoekt u daarom dit in positieve zin te corrigeren in de uiteindelijke omgevingsvisie.

De aanbeveling van PlanMER/Arcadis (echter niet opgenomen in het Ontwerp-Omgevingsvisie) wil 'Albertus Perk' van harte ondersteunen:

Erfgoed dient integraal onderdeel uit te maken van visie-en planvorming, met als doel om de identiteit van Hilversum en de aanwezige stedenbouwkundige waarden niet verloren te laten gaan. Herontwikkelingen binnen het stedelijk gebied dienen qua karakter en omvang passend bij de omgeving te zijn.

Overigens dient de Omgevingsvisie de huidige **Gemeentelijke Monumentenverordening** te verankeren. Dit geldt ook voor de **Erfgoedwet**, met name in de regels die de gemeente Hilversum aan erfgoed wil stellen. De Erfgoedwet wordt nu niet als kader genoemd, evenmin worden de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (b.v. cultureel erfgoed) omschreven. Deze zijn volgens de Omgevingswet wel vereist.

MONUMENTEN EN KARAKTERISTIEKE ARCHITECTUUR Dit geldt in het bijzonder voor **monumenten**. Deze mogen vanwege hun cultuurhistorische waarden zeker niet opgeofferd worden ten behoeve van nieuwbouw. De dreigende sloop van een gemeentelijk monument aan de Noorderweg is voor Albertus Perk dan ook een onverkwikkelijke zaak en een slecht voorbeeld van de gemeentelijke zorg voor ons cultuurhistorisch erfgoed. Er blijkt ons inziens uit dat de kwantiteit van woningbouw in de praktijk prevaleert boven behoud van de kwaliteit van ons erfgoed.

Gemeentelijk Monument Noorderweg 42,42a,44

Uw tekst 'Cultuurhistorie en identiteit van het gebied en de plek zijn in Hilversum al vaak het vertrekpunt voor gebieds- en locatieontwikkelingen' is daarmee in schril contrast. Hierbij willen we de uitkomst memoreren van de Peiling Burgerpanel (2020): 80% spreekt zich uit voor monumentenbehoud en 57% voor uitbreiding van het aantal monumenten.

Ook de gebouwen met voor Hilversum waardevolle **historische en architectonische waarden** zijn goed inpasbaar in nieuwe planontwikkeling. Zo mogelijk kunnen deze panden nieuwe functies krijgen, natuurlijk met respect voor de historische en architectonische waarden ervan: een ideale vorm van duurzaamheid. Hilversum heeft veel karakteristieke gebouwen. Het betreft geen monumenten, maar ze zijn wel beeldbepalend voor het aanzien van Hilversum. Als zodanig worden ze door veel Hilversummers ook zeer gewaardeerd, net als de ontwerpen van Dudok. Zij willen ze behouden, ook als ze andere functies krijgen. Niet voor niets komt de participatie over de Hilversumse waarden uit op een hoge waardering voor karakteristieke architectuur: plaats 2! Hoe kan deze waarde in stand worden gehouden als deze geen prioriteits/aandachtspunt is binnen uw ontwerp-omgevingsvisie? 'Albertus Perk' verzoekt u dit in positieve zin te corrigeren in de uiteindelijke omgevingsvisie.

- BIJLAGE KAARTEN Algemeen: in veel weergegeven kaarten gaan veel details verloren. Daarmee wordt het moeilijk om een goed en evenwichtig voorstel van maatregelen en ideeën voor de toekomst vast te leggen.
- BIJLAGE KAARTEN HOOFDSTUK 2 (pag. 32) Op de kaart Typisch Hilversum wordt nader ingegaan op de monumenten. Ze worden hier echter gerangschikt onder Karakteristieke architectuur. Monumenten verdienen echter een eigenstandige aanduiding.

- De opsomming ‘rijksmonumenten, provinciale monumenten en architectuur van Dudok’ negeert de gemeentelijke monumenten, waarvan Hilversum er ruim 1000 bezit. Een onbegrijpelijke omissie.
- KAART DUURZAAM HILVERSUM 2040 (pag. 90) Monumenten worden hierop nauwelijks aangeduid. Alleen de beschermde stadsgezichten komen en passant even aan de orde.
- KAART MEEDOEN HILVERSUM 2040 (pag. 98) Ongenuanceerd wordt voorgesteld: bouwen in elke wijk, weliswaar voor verschillende doelgroepen. Albertus Perk wil echter geen ongeremde verdichting en/of niet passende hoogbouw. In de beschermde stadsgezichten moet bebouwing met grote zorg worden toegepast. Dit geldt zeker ook voor de aangegeven mogelijkheid van kleinschalige bedrijvigheid in de hele gemeente.

WONINGBOUW Ook in Hilversum is behoefte aan meer duurzame en betaalbare woningen. Daar uitbreiding van Hilversum niet aan de orde kan zijn, dient de bouwopgave binnen de bestaande ruimtelijke context plaats te vinden. ‘Albertus Perk’ begrijpt dit, maar deze bouwopgave heeft echter niet altijd in de vorm van nieuwbouw gerealiseerd te worden. Gebruik maken van de bestaande bouwvoorraad voor woningen is duurzamer.

ENERGIETRANSITIE Het aanbrengen van **zonnepanelen** op daken van woningen en gebouwen neemt steeds meer toe. ‘Albertus Perk’ acht dit een goede zaak. Het is evenwel belangrijk dat dit niet ten koste gaat van het karakter van monumenten en beschermde stadsgezichten. Het cultureel erfgoed van Hilversum is zo waardevol dat hierop nauw moet worden toegezien. Regelgeving van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed kan hierbij als leidraad dienen. Als erfgoed verduurzaamd kan worden, gaat daar ook een enorme voorbeeldwerking van uit.

GROEN ERFGOED De ontwerp-Omgevingsvisie heeft aanvulling. In Hilversum staan ongeveer **800 verschillende soorten bomen**. Dit is uniek in Nederland. De gemeente zou dit waardevolle erfgoed meer kunnen uitbuiten. Beschermde bomen zijn alleen geïnventariseerd in Noord en in gebied 1221. Het is wenselijk deze inventarisatie uit te breiden over de hele gemeente.

Hilversum heeft verschillende historische buitenplaatsen, landgoederen en villa-tuinen. Landelijk bekende tuinarchitecten hebben daaraan bijgedragen. De waarden zouden wij meer benadrukt willen zien.

Wij hopen dat u onze zienswijze substantieel wilt betrekken bij de definitieve besluitvorming over de Omgevingsvisie.

H.H.K. Albertus Perk wil graag met de gemeente in gesprek blijven over het historisch cultureel erfgoed en daarmee coproducent m.b.t. de toekomst van Hilversum.

Met vriendelijke groet,

Bestuur Hilversumse Historische Kring *Albertus Perk*,

Ed van Mensch, wnd. voorzitter

Marieke Middelhoff, secretaris

Commissie Cultureel Erfgoed

Willem van der Spek, voorzitter

Henk van Lambalgen, secretaris